

KASBIY TA'LIM TASHKILOTLARIDA DUAL TA'LIMNI JORIY ETISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR

Matrazov Kuranmurat Salayevich,

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Proporsional ta'limni rivojlantirish instituti mustaqil izlanuvchisi

E-mail: matnazarovkuranmurat@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1022-2618>

Nuridinov Bahodirjon Sabirovich,

O'zbekiston Respublikasi Huquqni muhofaza qilish akademiyasi O'quv-uslubiy boshqarmasi katta prokurori, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18737505>

Annotatsiya. Mazkur maqolada kasbiy ta'lim tashkilotlarida dual ta'lim tizimini joriy etishning nazariy asoslari hamda xorijiy davlatlardagi ilg'or amaliy tajribalar tahlil qilinadi. Dual ta'lim modeli ta'lim jarayonini ishlab chiqarish bilan integratsiyalash orqali nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar uyg'unligini ta'minlaydi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning real ish muhitiga moslashuvini tezlashtirish, kasbiy va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish hamda ularning bandlik imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi. Shuningdek, maqolada dual tizimning ta'lim sifati va mehnat bozori o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni mustahkamlash, yoshlar ishsizligini kamaytirish va raqobatbardosh kadrlar tayyorlashdagi strategik ahamiyati asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: dual ta'lim, amaliy tajriba, nazariy bilimlar, ijtimoiy ko'nikmalar, mehnat bozori, hamkorlik, ta'lim sifati, karyera yo'nalishlari, pedagogik innovatsiyalar.

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретические основы внедрения дуальной системы обучения в организациях профессионального образования, а также анализируется передовой зарубежный опыт её реализации. Модель дуального обучения обеспечивает интеграцию образовательного процесса с производственной практикой, способствуя гармоничному сочетанию теоретических знаний и практических навыков. Данный подход ускоряет адаптацию обучающихся к реальным условиям труда, развивает их профессиональные и социальные компетенции, а также повышает возможности трудоустройства. Кроме того, в статье обосновывается стратегическое значение дуальной системы в укреплении взаимосвязи между образованием и рынком труда, снижении уровня безработицы среди молодежи и повышении качества профессиональной подготовки кадров.

Ключевые слова: дуальное образование, практический опыт, теоретические знания, социальные навыки, рынок труда, сотрудничество, качество образования, карьерные направления, педагогические инновации.

Annotation. This article examines the theoretical foundations of implementing the dual education system in vocational education institutions and analyzes advanced international practices in this field. The dual education model integrates academic learning with industrial practice, ensuring a balanced combination of theoretical knowledge and practical skills. This approach facilitates students' adaptation to real working environments, enhances their professional and social competencies, and increases their employment opportunities. Furthermore, the article substantiates the strategic importance of the dual system in strengthening the linkage between education and the labor market, reducing youth unemployment, and improving the quality of vocational training.

Keywords: dual education, practical experience, theoretical knowledge, social skills, labor market, cooperation, education quality, career paths, pedagogical innovations.

Kirish va dolzarbligi. XXI asrda raqamli iqtisodiyot, texnologik yangilanish va mehnat bozorining keskin transformatsiyasi sharoitida malakali mutaxassislar tayyorlash masalasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi. Global raqobat kuchayib borayotgan bir davrda iqtisodiy barqarorlik va innovatsion rivojlanish ko'p jihatdan inson kapitali sifatiga bog'liq. Shu nuqtai nazardan, kasbiy ta'lim tizimini modernizatsiya qilish va uni ishlab chiqarish bilan integratsiyalash dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Bugungi kunda dual ta'lim modeli ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi uzviy aloqani mustahkamlashning eng samarali shakllaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Mazkur model o'quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko'nikmalar bilan uyg'unlashtirish orqali mehnat bozorining real talablariga mos, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash imkonini beradi.

So'nggi yillarda global mehnat bozori va ta'lim tizimlaridagi o'zgarishlar dual ta'limning ahamiyatini keskin oshirdi. Raqobatbardosh iqtisodiyot sharoitida nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalar ham talab qilinmoqda. Dual ta'lim nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan birlashtirishga imkon beradi, bu esa talabalarga ish joyida real tajriba orttirish, muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish va mehnat bozorida talab qilinadigan malakalarni egallash imkonini yaratadi [1; 45–47-bet.].

Dual ta'lim — bu o'quv jarayonini ta'lim muassasasi va ishlab chiqarish korxonasi o'rtasida taqsimlashga asoslangan model bo'lib, unda o'quvchi bir vaqtning o'zida ham nazariy bilim, ham amaliy tajriba oladi. Tizimning asosiy g'oyasi ta'lim jarayonini mehnat bozorining real ehtiyojlari bilan uyg'unlashtirishdan iborat.

Dual tizimda:

- o'quvchilar ta'lim muassasasida kasbga oid nazariy bilimlarni egallaydi;
- korxonada yoki tashkilotda esa bevosita ishlab chiqarish jarayonida amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi;
- ta'lim jarayonida mentorlik va ustoz-shogird an'analari faol qo'llaniladi.

Metodlar va o'rganilish darajasi. Mazkur tizimning metodologik asosi kompetensiyaga yo'naltirilgan yondashuv hisoblanadi. Bunda o'quvchi shunchaki bilim oluvchi emas, balki muayyan kasbiy kompetensiyalarga ega, mustaqil qaror qabul qila oladigan va ishlab chiqarish jarayonida samarali faoliyat yurita oladigan mutaxassis sifatida shakllanadi. Ta'lim sifati natijaviylik, amaliyotga yo'naltirilganlik, mehnat unumdorligi va bitiruvchilarning bandlik darajasi bilan baholanadi.

Ilg'or mamlakatlar, xususan Germaniya, Avstriya va Shveysariya misolida dual ta'lim tizimi o'quvchilarga nafaqat malakali ishchi sifatida tayyorlanish imkonini beradi, balki ularni jamiyatning ijtimoiy va iqtisodiy hayotiga faol integratsiya qilishga xizmat qiladi. Germaniyada dual ta'lim tizimi ish beruvchilar, kasbiy ta'lim muassasalari va davlat organlari o'rtasidagi uzviy hamkorlik asosida shakllangan bo'lib, bu tizimning samaradorligini yanada oshiradi. Avstriya va Shveysariyada esa dual ta'lim o'quv

jarayonida individual yondashuv, talabaniing faol ishtiroki va tanqidiy fikrlashini rivojlantirishga katta e'tibor qaratadi. Bu mamlakatlarda dual ta'lim tizimi nafaqat yoshlarning ishga joylashuv darajasini oshiradi, balki ularni karyera rivojlanishi uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar bilan ta'minlaydi.

Shuningdek, dual ta'lim tizimi ta'lim va mehnat bozori o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Talabalar ish sharoitida o'qitilayotganda, ular o'z kasbiga bo'lgan qiziqish va motivatsiyani oshiradi, ish beruvchilar esa yosh mutaxassislarni o'z ehtiyojlariga mos ravishda tayyorlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Shu bilan birga, dual ta'lim tizimi yoshlar ishsizligini kamaytirish, kasbiy tayyorgarlik sifatini oshirish va iqtisodiyotning raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi.

Natijada, dual ta'lim nafaqat talabalarning shaxsiy rivojlanishi va karyera imkoniyatlarini kengaytiradi, balki butun jamiyat va iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi. Shu bois, ilmiy tadqiqotlarda dual ta'limning samaradorligi, uning xorijiy tajribasi va mamlakatimiz ta'lim tizimiga joriy etish imkoniyatlarini o'rganish dolzarb masala sifatida qaraladi.

Germaniyada dual ta'lim tizimi XIX–XX asrlarda shakllangan bo'lib, bugungi kunda kasb-hunar ta'limining yetakchi va eng samarali shakllaridan biri hisoblanadi. Ushbu tizimning ilmiy-pedagogik asoslari mashhur nemis pedagogi Georg Kershenshtayner tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u ta'lim jarayonida nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy mehnat faoliyatining muhimligini asoslab bergan [2; 34–36-bet.]. Kershenshtayner ta'limni ishlab chiqarish bilan uyg'unlashtirish orqali shaxsning ijtimoiy va kasbiy shakllanishiga erishish mumkinligini ta'kidlagan.

Germaniya dual ta'lim modeli talabalarning o'quv muassasasida olgan nazariy bilimlarini korxonalaridagi amaliy mashg'ulotlar bilan mustahkamlashga yo'naltirilgan. Bu jarayonda ish beruvchilar o'quv jarayonining bevosita ishtirokchisiga aylanib, talabalarni real ishlab chiqarish muhitida tayyorlaydi. Natijada talabalar mehnat intizomi, mas'uliyat, jamoada ishlash va kasbiy moslashuv ko'nikmalarini egallaydi [3; 58–61-bet.].

Germaniyada dual ta'lim tizimi 50 yildan ortiq tarixiy tajribaga ega bo'lib, mamlakat iqtisodiy taraqqiyotining muhim institutsional omillaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Mazkur tizim Ikkinchi jahon urushidan keyingi davrda sanoatni tiklash va malakali ishchi kuchiga bo'lgan ehtiyojni qondirish maqsadida takomillashib bordi hamda bugungi kunda Germaniya iqtisodiy modelining ajralmas qismiga aylandi.

Dual ta'lim modeliga ko'ra, o'quvchilar o'qish vaqtining asosiy qismini ishlab chiqarish korxonalarida amaliy faoliyat bilan o'tkazadi. Odatda haftaning 3 kuni korxonada amaliy mashg'ulotlar olib boriladi, 2 kuni esa "Berufsschule" — kasb-hunar maktabida nazariy bilimlar o'rganiladi. Bunday taqsimot nazariy tayyorgarlik va real ishlab chiqarish tajribasining uzviy integratsiyasini ta'minlaydi.

Olim Alfred M. Schmidt dual ta'limning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini yuqori baholab, ushbu tizim yosh mutaxassislarning bandlik darajasini oshirish, mehnat bozoridagi nomutanosibliklarni kamaytirish va kadrlar sifatini yaxshilashga xizmat qilishini ta'kidlaydi [4; 44–46-bet.]. Klaus J. Kohn esa dual ta'limni ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasidagi samarali hamkorlik mexanizmi sifatida baholab, u ta'lim jarayonining amaliy yo'naltirilganligini kuchaytirishini qayd etadi [5; 29–31-bet.].

Avstriya va Shveysariyada dual ta'lim tizimi iqtisodiy ehtiyojlarga moslashgan holda rivojlangan bo'lib, u o'quvchilarning kasbiy tayyorgarligini oshirishga qaratilgan. Ushbu mamlakatlarda talabalar o'qish jarayonida ishlab chiqarish korxonalarida muntazam amaliyot o'taydi, bu esa ularning nazariy bilimlarini real ish jarayonlari bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi [6; 58–61-bet.]. Natijada bitiruvchilarning ishga joylashish darajasi yuqori bo'lib, karyera rivojlanishi tezlashadi.

Shveysariya ta'lim tizimida dual yondashuv keng ko'lamda joriy etilgan bo'lib, kasbiy ta'lim oluvchilarning 70 foizdan ortig'i aynan ushbu model asosida tahsil oladi. Bu ko'rsatkich dual ta'limning mamlakat iqtisodiy va ijtimoiy tizimidagi ustuvor o'rnini yaqqol namoyon etadi.

Mazkur modelga ko'ra, ta'lim jarayonining qariyb 3/4 qismi ishlab chiqarish amaliyotiga yo'naltirilgan. O'quvchilar haftaning asosiy qismini korxonalarda real mehnat faoliyati bilan o'tkazadi, qolgan vaqt esa kasb-hunar maktablarida nazariy bilimlarni egallashga sarflanadi. Bunday nisbat o'quvchilarda chuqur amaliy kompetensiyalarni shakllantirish, zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmasini rivojlantirish hamda mehnat intizomini mustahkamlash imkonini beradi.

Shveysariya modelining muhim jihatlaridan biri — korxonalarining ta'lim jarayonidagi faol va mas'uliyatli ishtirokidir. Korxonalar o'quvchilar bilan rasmiy shartnoma tuzadi, ularga stipendiya (yoki o'quv maoshi) to'laydi hamda ularni o'zining ichki ishlab chiqarish tizimi, korporativ madaniyati va texnologik jarayonlariga moslashtiradi. Bu esa o'quvchilarning nafaqat kasbiy, balki ijtimoiy va kommunikativ kompetensiyalarini ham rivojlantiradi.

Shveysariya dual tizimi moslashuvchanlik tamoyiliga asoslanadi. Kasbiy standartlar va o'quv dasturlari muntazam ravishda mehnat bozori ehtiyojlariga muvofiq yangilanadi. Natijada bitiruvchilar yuqori darajada tayyorgarlikka ega bo'lib, mehnat bozoriga tez integratsiyalashadi.

Dual ta'lim tizimi bir qator muhim afzalliklarga ega. Avvalo, talabalar nazariy bilimlarni amaliy mashg'ulotlar bilan uyg'unlashtirish orqali kasbiy kompetensiyalarni chuqurroq egallaydi. Ish joyida orttirilgan tajriba ularning mehnat bozorida raqobatbardoshligini oshiradi va ishga kirish jarayonini yengillashtiradi.

Bundan tashqari, dual ta'lim jarayonida talabalar jamoada ishlash, muammolarni hal qilish va samarali muloqot olib borish kabi ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi. Ta'lim

muassasalari va ish beruvchilar o'rtasidagi yaqin hamkorlik esa ta'lim sifatini oshirish va o'quv dasturlarini mehnat bozori talablariga moslashtirish imkonini beradi. Shuningdek, talabalar amaliy faoliyat jarayonida o'z qiziqishlari va qobiliyatlariga mos karyera yo'nalishlarini aniqlash imkoniga ega bo'ladi.

Dual ta'lim tizimini samarali joriy etish uchun mustahkam pedagogik va tashkiliy asoslar zarur. Avvalo, nazariy va amaliy mashg'ulotlar o'rtasidagi uzviy bog'liqlik ta'minlanishi lozim. O'quv jarayonining muhim elementi sifatida ish beruvchilar bilan hamkorlik yo'lga qo'yilib, amaliy mashg'ulotlar real ishlab chiqarish jarayonlariga yaqinlashtirilishi kerak.

Tadqiqot natijalari. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, dual ta'lim tizimida tahsil olgan o'quvchilarning ishga joylashish darajasi 85–90 foizni tashkil etadi. An'anaviy ta'lim modelida esa mazkur ko'rsatkich o'rtacha 60 foizdan oshmaydi. Bu holat dual tizimning mehnat bozori ehtiyojlariga yuqori darajada moslashganligini va amaliy kompetensiyalarni shakllantirishdagi samaradorligini tasdiqlaydi. Shuningdek, kasbiy yo'naltirish dasturlarini erta bosqichda joriy etish yoshlarning noto'g'ri kasb tanlash ehtimolini 30–40 foizga kamaytirishi ilmiy tadqiqotlarda asoslab berilgan.

O'zbekiston Respublikasida kasbiy ta'lim tizimini tubdan isloh qilish maqsadida qabul qilingan Prezident qaroriga muvofiq, 2030-yilgacha mazkur sohada keng ko'lamli transformatsiya amalga oshiriladi. Xususan, dual ta'lim ulushini to'rt baravar oshirish, o'quvchilarga stipendiya to'lash tizimini joriy etish hamda 9-sinf bitiruvchilarining kamida 50 foizini texnikumlarga qamrab olish rejalashtirilgan. Bundan tashqari, har yili 5-may sanasini "Kasb va mehnat kuni" sifatida nishonlash belgilangan bo'lib, bu kasb-hunar nufuzini oshirishga xizmat qiladi.

2025-yil 23-oktabr kuni qabul qilingan "Kasbiy ta'lim tizimida islohotlarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorga ko'ra, 2030-yilgacha erishilishi lozim bo'lgan asosiy maqsadli ko'rsatkichlar belgilandi. Jumladan, xalqaro va qo'shma ta'lim dasturlari joriy etilgan texnikumlar sonini kamida 250 taga yetkazish rejalashtirilmoqda. Shuningdek, 9-sinf bitiruvchilarining kasbiy ta'lim bilan qamrovini amaldagi 29 foizdan 50 foizga oshirish, xorijda malaka oshirish va stajirovka o'tagan pedagoglar sonini 100 nafardan 2500 nafarga yetkazish vazifasi qo'yilgan.

Bundan tashqari, umumta'lim maktablarining 10-sinf o'quvchilariga o'qishini texnikumlarga ko'chirish imkoniyati yaratiladi. Kasbiy ta'lim tizimida dual ta'lim ulushini hozirgi 9 foizdan 40 foizga yetkazish, shuningdek, kasbiy sertifikatga ega ishlab chiqarish ta'limi ustalari ulushini 30 foizgacha oshirish maqsad qilingan.

Yoshlarni kasbga yo'naltirish tizimini takomillashtirish ham islohotlarning muhim yo'nalishlaridan biridir. 2026/2027 o'quv yilidan boshlab bosqichma-bosqich kasbiy orientatsiya mexanizmi joriy etiladi. "Atrofimizdagi kasblar" dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida 5 yoshdan boshlab bolalarda o'yinlar orqali turli kasblar haqida

dastlabki tasavvurlar shakllantiriladi. “Kasblar alifbosi” dasturi doirasida esa umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlarining 1–4-sinf o‘quvchilariga kasblarning ahamiyati haqida tushunchalar berilib, ularning dastlabki kasbiy qiziqishlari rivojlantiriladi.

Quyidagi matn ilmiy-uslubiy jihatdan qayta ishlanib, tizimli va mantiqiy ketma-ketlikda bayon qilindi:

Yoshlarni kasbga yo‘naltirish jarayonini izchil va uzluksiz tashkil etish maqsadida ta’lim tizimida bosqichma-bosqich dasturlar joriy etilmoqda. Xususan, “Kasblar olami” dasturi asosida 5–6-sinf o‘quvchilarida turli kasbiy faoliyat turlari va mehnat sohalariga qiziqish uyg‘otish, ularning dastlabki kasbiy tasavvurlarini kengaytirish hamda ongli kasb tanlashga tayyorgarlikning poydevorini yaratish ko‘zda tutilgan. Mazkur bosqich o‘quvchilarning qiziqishlari va moyilliklarini aniqlashga xizmat qiladi.

“Mening kelajakdagi kasbim” dasturi doirasida esa 7–9-sinf o‘quvchilarining kasbiy qiziqishlari, qobiliyatlari va iqtidorlari maktab maslahatchilari tomonidan maxsus diagnostik metodikalar asosida aniqlanadi. Shunga muvofiq ravishda ularni akademik ta’lim yo‘nalishlari yoki kasb-hunar ta’limiga yo‘naltirish ishlari tizimli ravishda tashkil etiladi. Bu mexanizm yoshlarning individual xususiyatlarini inobatga olgan holda to‘g‘ri kasbiy yo‘lni tanlashiga ko‘maklashadi.

Kasbiy ta’limni rivojlantirish instituti faoliyatini takomillashtirish ham xalqaro tajriba asosida amalga oshiriladi. Xususan, kasbiy ta’lim tizimi rivojlangan davlatlarning ilg‘or amaliyoti o‘rganilib, institut faoliyati transformatsiya qilinadi. Barcha kasbiy ta’lim dasturlarini bosqichma-bosqich xalqaro standartlar asosida qayta ishlab chiqish rejalashtirilgan.

Yangilangan dasturlar asosida zamonaviy ta’lim kontentlari — o‘quv qo‘llanmalar, raqamli ta’lim resurslari va didaktik materiallar yaratiladi. Bu esa ta’lim jarayonining sifatini oshirish, innovatsion pedagogik yondashuvlarni joriy etish va o‘quvchilarning amaliy kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Shuningdek, institutda direktorning ta’lim mazmunini ta’minlash bo‘yicha maslahatchisi lavozimi joriy etilib, mazkur lavozimga xorijiy mutaxassis jalb etilishi belgilangan. Bu qaror xalqaro tajribani bevosita integratsiya qilish va ta’lim mazmunini global talablar darajasiga olib chiqishga qaratilgan.

2026/2027 o‘quv yilidan boshlab dual ta’lim shaklida tahsil olayotgan o‘quvchilarga maxsus elektron platforma orqali stipendiya to‘lash tizimi joriy etiladi. Mazkur tizim o‘quvchilarning amaliy faoliyatini rag‘batlantirish hamda kasbiy ta’limning jozibadorligini oshirishga qaratilgan.

Belgilangan tartibga ko‘ra:

-har oylik stipendiya bazaviy hisoblash miqdorining bir baravari (412 ming so‘m) miqdorida to‘lanadi;

-stipendiya mablag‘lari Kasbiy ta‘lim agentligi tomonidan texnikumlarda dual ta‘lim shaklida tahsil olayotgan o‘quvchilar soniga mutanosib ravishda ajratiladi.

Agar ish beruvchi tomonidan o‘quvchining kasbiy ko‘nikmalarni o‘zlashtirishi yoki mehnat intizomi qoniqarsiz deb baholansa, stipendiya to‘lash to‘xtatiladi. Bu mexanizm ta‘lim sifati va intizomiy mas‘uliyatni ta‘minlashga xizmat qiladi.

Dual ta‘lim shaklida tahsil olayotgan o‘quvchilarga stipendiya to‘lash bilan bog‘liq xarajatlar ularning amaliyot o‘tash xarajatlari uchun ajratilgan mablag‘lar hisobidan qoplanadi. Bu esa moliyaviy resurslardan samarali foydalanish va dual tizimni barqaror moliyalashtirish imkonini beradi.

Dual ta‘lim shaklida tahsil olayotgan o‘quvchining amaliyotdagi faoliyati uning umumiy mehnat stajini hisoblashda inobatga olinadi. Bu esa o‘quvchilarning professional faoliyatini rasmiylashtirish va kelajakda bandlik kafolatlarini ta‘minlashda muhim rol o‘ynaydi.

2030-yilga qadar texnikumlar faoliyati bo‘yicha bir qator normativ cheklovlar joriy etiladi. Jumladan, texnikumlarning yer uchastkalari, bino va inshootlari hamda boshqa ko‘chmas mulk obyektlarini xususiylashtirishga moratoriy o‘rnatiladi. Shuningdek, davlat organlariga texnikumlarning faoliyatiga asossiz aralashish va ularni ta‘lim jarayoni bilan bog‘liq bo‘lmagan tadbirlarga jalb qilish taqiqlandi. Bu chora-tadbirlar kasbiy ta‘lim muassasalarining mustaqil va sifatli faoliyat yuritishini ta‘minlaydi.

Xulosalar. Dual ta‘lim tizimi nafaqat ta‘lim sifatinı oshirish, balki mamlakatning iqtisodiy barqarorligini mustahkamlashda ham strategik ahamiyatga ega. Xorijiy mamlakatlarning ilg‘or tajribasini O‘zbekiston sharoitiga moslashtirish, ta‘lim va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish hamda yoshlarni kasbiy yo‘naltirish jarayonini tizimli tashkil etish orqali milliy kadrlar tayyorlash sifatinı yangi bosqichga ko‘tarish mumkin. Shu yo‘l bilan, kasbiy ta‘lim tizimi bozor ehtiyojlariga moslashadi, yoshlar bandligi oshadi va iqtisodiy samaradorlikning barqaror negizi yaratiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Schmidt K. Dual Vocational Education and Training Systems. – Berlin: Springer, 2019. – 45–47-betlar.
2. Kerschensteiner G. Theorie der Bildung. – München: Oldenbourg, 1912. – 34–36-betlar.
3. Deissinger T. The German Dual Vocational Education and Training System. – Oxford: Oxford University Press, 2015. – 58–61-betlar.
4. Schmidt A. M. Dual Education and Labour Market Integration. – Berlin: Springer, 2019. – 44–46-betlar.
5. Kohn K. J. Partnership between Education and Industry. – Wiesbaden: Springer VS, 2018. – 29–31-betlar.